

Hampa - inte bara rep

En utställning om kulturväxten Hampa, *cannabis sativa*, sedd både ur ett historiskt perspektiv och med dagens ögon. Utställningen vill ge en grundläggande och översiktlig information om hampa med fokus på hur hampa kan användas idag.

Utställningen tar inte ställning till Hampans framtid, utan vill vara ett neutralt inlägg i den pågående debatten.

Utställningen har producerats av Lotta Berglöw, Git Skoglund, En samproduktion mellan föreningen Repslagarbanan och Hampanätet.

Vad är hampa?

Hampa, Cannabis Sativa L

Hampans latinska namn är Cannabis Sativa och betyder odlad. Växten är en ettårig ört och det finns flera släktingar till Sativan, både vildvuxna och odlade. När man pratar om produkter av växten säger man hampa. Alla cannabisväxter innehåller mer eller mindre drogämnet THC som finns i blad och knoppar men det är främst den långa och starka skjälken som har använts till produktframställning.

Industrihampa, EU-Hampa

Idag har man förädlad Cannabis Sativan och fått fram en sort som innehåller minimalt med drogämnet. THC-halten är lägre än 0,2 % vilket innebär att EU tillåter odling då det inte går att berusa sig på växten, även i Sverige sedan februari 2003. Den odlas under reglerade former och till industriprodukter. Det måste alltså finnas en industriell uppköpare av skörden för att få tillstånd till odling. Därav namnet industrihampa.

Några moderna användningsområden: byggindustrin (isolerings-material) och

Hampa, cannabis sativa

Under andra världskriget var det svårt att få tillräckligt material till rep m.m. Tack vare statliga bidrag återupptogs odling igen på fastlandet och Gotland. 1942-1952 var odlingsarealen ca 2000 ha. 1941 startade hampberedningsverk i Katrineholm och på Gotland. 1966 drogs de statliga stöden in och hampodlingen upphörde. 1995 förbjöds hampodlingen i Sverige 1999 startar Alnarps Lantbruksuniversitet försöksprojekt med odling av hampa på 3 olika platser i Sverige.

bilindustrin (inredningsdetaljer). Industrihampa används även som bränsle (briketter). Ur hampafrön pressas värdefull matolja.

Hampans Svenska Historia

Hampan har haft stor betydelse i Sverige som resten av världen och har varit en del av den svenska floran precis som lin. Mycket av det som har kallats linne har troligen varit hamptyg.

I Jämtland har man hittat så stora mängder av hamppollen redan 200 f.kr .Det tyder på att odling ägt rum redan då.

Under medeltiden var odling av hampa vanligt och i landskapslagarna står det att skatt ska erläggas i form av hampa. Under 1600- 1700-talet ville man göra Sverige självförsörjande på spånadsmaterial som hampa och lin. Myndigheterna uppmuntrade hampodlingen genom att ge ut skrifter och utfästa premier.

Under slutet av 1800 talet bar det sig inte längre att odla hampa och lin konkurrensen från Ryssland var för stor.

2001 sår bonden Ulf Hammarsten industrihampa som är tillåtet EU med då förbjudet i Sverige. Han får arealbidrag från EU

Skörden beslagtogs dock av svenska myndigheter. Efter många juridiska turer beslutar Europadomstolen 16.1 2003 att Sverige inte kan förbjuda odling av industrihampa.

År 2005 var det över 100 lantbrukare som odlade hampa i Sverige, främst i Skåne, Närke och på Gotland.

Vill du veta mer om hampa gå in på www.hampa.net

Kulturväxt i tiden: En vandringsutställning om Hampa.

(Samproduktion Repslagarmuseet och Hampanätet) Hyra av vandringsutställning inklusive föreläsning av Git Skoglund kontakta Git skoglund www.gitskoglund.se